

This eChok volume of
Genesis ~ Volume 1

Dedicated in loving memory of
**Joseph and Adele
Mizrahi ל"ה**

by their son ~ David

and in memory of

Arthur Sulcov ל"ה

*by his loving wife Esther
and children ~ Robert and Sherry*

In memory of
**Jacob and Mary
Hidary**

By their Children

he has are punished in this world, in order to repay him his [full] reward in the future. If one has a majority of sins and a minority of merits, they give him the reward for the minor good deeds that he has in this world, in order to exact punishment from him in the World to Come. If one has a majority of sins,

he inherits hell. If one has a majority of merits, he inherits paradise.

Practical Law:

Shulchan Arukh, Yoreh De'ah 335

(1) It is a commandment to visit the sick. Relatives and friends go in immediately, and more distant people, after three days. But if the sickness came upon him suddenly, both these and those go in immediately. (2) Even a great person should go to visit a less prominent individual. [One should go] even several times a day. Even someone born at the same time as the sick person [who takes away from the sick person one sixtieth of his sickness (ש"ך וט"ז שם)] should go and visit]. Whoever visits more is praiseworthy, provided that he does not burden him. (3) One who visits a sick person should not sit on a bed, nor on a chair, nor on a bench, but

should cover himself and sit before him, because God's Presence is above the head of his bed. [Rama: This only applies when the sick person is lying on the floor, so as not to sit on a higher level than him. But if he is lying on a bed, one may sit on a chair.] (4) One should not visit the sick during the first three hours of the day, because every sick person's illness lightens in the morning, and [the visitor] will not feel a need to pray for mercy for him. Neither should he visit during the last three hours of the day, for then his illness becomes more severe, and [the visitor] will despair of praying for mercy for him. [Rama: Whoever visits the sick and does not pray for mercy, did not fulfill the *mitzvah* of visiting the sick.]

VAYEIRA FOR TUESDAY

TORAH

וירא ליום שלישי

תורה

יכוין בקריאת המשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי זה דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת הנפש משבת שעברה

יֵא וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה יְשֵׁבָה עִיבּוּ עֲלוּ יֵא וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה יְקַנְיִם בְּאֵיִם בְּיָמִים חֲדָל

(11) Now, Avraham and Sarah were old, advanced in years: the way of women

בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדִי לִפְרַע לוֹ שְׂכָר מְשָׁלֵם לְעֵתִיד לָבֵא. רֹבּוּ עֲבִירוֹת וּמִיעוּטוֹ זְכוֹת נֹתְנִים לוֹ שְׂכָר מְצוֹת קְלוֹת שֵׁישׁ בְּיָדוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדִי לִפְרַע מִמֶּנּוּ מְשָׁלֵם לְעוֹלָם הַבָּא. רֹבּוּ עֲבִירוֹת יוֹרֵשׁ גְּהֵינָם רֹבּוּ זְכוֹת יוֹרֵשׁ גֵּן עֵדֶן:

הלכה

שולחן ערוך יו"ד סימן של"ה

א מְצוּה לְבַקֵּר חוֹלִים הַקְּרוֹבִים וְהַחֲבֵרִים נִכְנָסִים מִיָּד וְהַרְחוּקִים אַחַר שְׁלֹשֶׁה יָמִים וְאִם קָפֵץ עָלָיו הַחוֹלִי אֵלָיו וְאֵלּוֹ נִכְנָסִים מִיָּד: ב אֲפִילוֹ הַגְּדוֹל יֵלֵךְ לְבַקֵּר הַקָּטָן וְאֲפִילוֹ כַּמָּה פְּעָמִים בַּיּוֹם וְאֲפִילוֹ בֶּן גִּילּוֹ וְכָל הַמוֹסִיף הָרִי זֶה מְשׁוּבָח וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִטְרִיחַ לוֹ: ג הַמְּבַקֵּר אֶת הַחוֹלֶה לֹא יֵשֵׁב עַל גְּבֵי מִטָּה וְלֹא עַל גְּבֵי כִסֵּא וְלֹא עַל גְּבֵי סִפְסָל אֶלֶּא מִתְעַשֵּׂף וְיוֹשֵׁב לְפָנָיו שֶׁהַשְׂכִּינָה לְמַעַלָּה מֵרֵאשׁוֹתָיו: ד אֵין מְבַקְרִין הַחוֹלֶה בְּשֵׁלֶשׁ שָׁעוֹת רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל יוֹם מִפְּנֵי שֶׁכָּל חוֹלֶה מִיִּקַּל עָלָיו חָלָיו בְּבַקֵּר וְלֹא יַחֲוֶשׁ לְבַקֵּשׁ עָלָיו רַחֲמִים וְלֹא בְּשֵׁלֶשׁ שָׁעוֹת אַחֲרוֹנוֹת שֶׁל יוֹם שֶׁאֵין מְכַבֵּד עָלָיו חָלָיו וַיִּתְיַאֵשׁ מִלְּבַקֵּשׁ עָלָיו רַחֲמִים:

בְּיוֹמֵינוּ פֶּסֶק מִלְמַהוּי לְשָׂרָה
 אֲרַח כְּנָשִׁימָּ: יב וְחִיכַת שָׂרָה
 בְּמַעֲתָהּ לְמִימְרָ בְּתֵר דְּסִיבִית
 הִוֵּת לִי עוֹלִימוֹ וְרַבּוֹנֵי סִיב:
 יג וְאָמַר יי לְאַבְרָהָם לְמָא דִּנְן
 חִיכַת שָׂרָה לְמִימְרָ הַבְּרָם
 בְּקוֹשְׁטָא אוֹלִיד וְאִנָּא סִיבִית:
 יד הִיתְכְּפִי מִן קָדָם יי פִּתְגָמָא
 לְזִמְן אַתּוּב לְוִתְךָ כְּעֵדָן דְּאַתּוּב

לְהִיּוֹת לְשָׂרָה אֲרַח כְּנָשִׁים: יב וְתִצְחַק שָׂרָה
 בְּקַרְבָּהּ לֵאמֹר אַחֲרַי בְּלִתִּי הִיתָה־לִּי עֵדָנָה
 וְאֲדַנִּי זָקֵן: יג וַיֹּאמֶר יְדוּהָ אֶל־אַבְרָהָם
 לְמָה זֶה צִחְקָהּ שָׂרָה לֵאמֹר הֲאֵף אִמְנָם
 אֵלֶּךָ וְאֲנִי זָקֵנָתִי: יד הֲיִפְלֵא מִיְדוּהָ דְבַר
 לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כְּעַת חַיָּה וְלִשְׂרָה בֵּן:

had ceased from Sarah. (12) Sarah laughed at herself, saying, Now that I am withered, shall I [again] have smooth skin? And my master is [also] old! (13) And the Lord said to Avraham, Why is it that Sarah laughed, saying, Can I really give birth when I am [so] old?! (14) Is anything too miraculous for the Lord?! At the appointed time, I shall return to you — at this time next year, and Sarah

RASHI

רש"י

(יא) חֲדַל לְהִיּוֹת. פֶּסֶק מִמְּוָה: אֲרַח כְּנָשִׁים. אֲוִרָה
 נְדוּת: (יב) בְּקַרְבָּהּ. מִסְתַּכֶּלֶת בְּמַעֲיָה וְאַמְרָה אֶפְשֶׁר
 הַקְּרָבִים הִלְלוּ טְעוּנִין וְלֹד הַשָּׂדִים הִלְלוּ שְׁצֻמְקו
 מוֹשְׁכֵין חֶלֶב (תְּנַחֲוּמָא): עֵדָנָה. צַחְצוּחַ בְּשָׂר. וְלִשׁוֹן
 מוֹשְׁנָה מִשִּׁיר אֶת הַשָּׁעַר וּמַעֲדָן אֶת הַבְּשָׂר. דְּבַר
 אַחַר לִשׁוֹן עֵדָן זְמַן וְסֵת נְדוּת: (יג) הֲאֵף אִמְנָם. הַגֵּם
 אָמַת אֵלֶּךָ: וְאֲנִי זָקֵנָתִי. שְׁנָה הַכְּתוּב מִפְּנֵי הַשְּׁלוֹם
 שְׁהָרִי הִיא אֲמָרָה וְאֲדַנִּי זָקֵן: (יד) הֲיִפְלֵא. כְּתַרְגוּמוֹ
 הִיתְכְּפִי וְכִי שׁוּם דְּבַר מוֹפְלָא וּמוֹפְרָד וּמְכוּסָה מִמְּנֵי
 מְלַעֲשׂוֹת כְּרַצוּנֵי: לְמוֹעֵד. לְאוֹתוֹ מוֹעֵד הַמְּיוּחָד
 שְׁקַבְעֵתִי לָךְ אֶתְמוֹל לְמוֹעֵד הַזֶּה בְּשָׁנָה הָאַחֲרָת:

“Removes the hair and smooths (מַעֲדָן) the skin.” Another explanation [of the term עֵדָנָה]: This denotes עֵדָן [meaning “time,” i.e., referring to] the time of the menstrual cycle. [Thus, according to this explanation, Sarah was saying: “Now that I am worn out, shall I again have a menstrual cycle?”] (13) הֲאֵף אִמְנָם — [means:] “Could it be true that I will give birth?!” **When I am [so] old** — [Here, God quoted Sarah as having said that she was old, yet she had actually said that Avraham was old (preceding verse)] Scripture altered the facts, for the sake of peace [between husband and wife], for she had really said, “And my master is [also] old!” (Bava Metzia 87a) (14) הֲיִפְלֵא — [This word is to be understood] as it is translated, namely: “Is it hidden?” That is to say, “Is there anything too wondrous, or separated from [Me], or hidden from Me, so that it would prevent Me from doing as I wish?!” **At the appointed time** — [And which time is that?] At that specific time that I have already previously fixed with you, namely (see 17:21 above), “at this time, next year.”

קִימִין וְלִשְׂרָה בָּרָ: טו וְכַדִּיבַת
שָׂרָה לְמִימֶר לֹא חִיכִית אֲרִי
דְחִילַת וְאָמַר לֹא בָרַם חִיכַת:

שני טו וְתִכְחַשׁ שָׂרָה | לֵאמֹר לֹא צִחְקָתִי
כִּי | יֵרָאֶה וַיֹּאמֶר | לֹא כִּי צִחְקָתִי:

will have a son! (15) But because she was afraid, Sarah denied it, saying, I did not laugh. He said: Not so — rather, you did laugh.

RASHI

רש"י

(15) *The first כי in the verse is used to mean "because," i.e., it introduces the reason for the matter. Thus, Sarah denied "because" she was afraid. However, the second כי in the verse is used to mean "but" [or "rather"]. Thus, the meaning is: He said, It is not as you said! "Rather," you did laugh. [And the word כי can mean different things] for our Rabbis have taught (Rosh Hashanah 3a): The word כי is used to denote four things — a) if, b) perhaps, c) but, d) because [all depending on the context].*

(טו) כִּי יֵרָאֶה. כִּי צִחְקָתִי. כִּי הָרֵאשׁוֹן מִשְׁמֵשׁ לְשׁוֹן דְּהָא הוּא שְׁנוּתָן טַעַם לְדַבֵּר וְתִכְחַשׁ שָׂרָה לְפִי שְׂיִרְאָה. וְהַשְּׁנִי מִשְׁמֵשׁ בְּלִשׁוֹן אֶלָּא וַיֹּאמֶר לֹא כַּדְּבָרָךְ הוּא אֶלָּא צִחְקָתִי שְׂאִמְרוּ רְבוּתָנוּ כִּי מִשְׁמֵשׁ בְּאַרְבַּע לְשׁוֹנוֹת אִי דְלִמָּא אֶלָּא דְהָא:

PROPHETS II Kings 4

נביאים מלכים ב פרק ד

יֵא וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֵא שְׁמָה וַיִּסַּר אֶל־הָעֵלְיָה וַיִּשְׁכַּב־
שְׁמָה: יב וַיֹּאמֶר אֶל־גֵּיחִזִּי נַעֲרוֹ קְרָא לְשׁוֹנְמִית
הַזֹּאת וַיִּקְרָא לָהּ וַתַּעֲמֵד לְפָנָיו: יג וַיֹּאמֶר לוֹ
אֲמַר־נָא אֵלַיָּה הִנֵּה חֲרָדָתִי | אֵלַיִנּוּ אֶת־כָּל־הַחֲרָדָה
הַזֹּאת מַה לַּעֲשׂוֹת לָךְ הִישׁ לְדַבֵּר־לָךְ אֶל־הַמֶּלֶךְ
אוֹ אֶל־שָׂר הַצָּבָא וַתֹּאמֶר בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנֹכִי יֹשֵׁבֶת:

יֵא וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֵא שְׁמָה וַיִּסַּר אֶל־הָעֵלְיָה וַיִּשְׁכַּב־
שְׁמָה: יב וַיֹּאמֶר אֶל־גֵּיחִזִּי נַעֲרוֹ קְרָא לְשׁוֹנְמִית
הַזֹּאת וַיִּקְרָא לָהּ וַתַּעֲמֵד לְפָנָיו: יג וַיֹּאמֶר לוֹ
אֲמַר־נָא אֵלַיָּה הִנֵּה חֲרָדָתִי | אֵלַיִנּוּ אֶת־כָּל־הַחֲרָדָה
הַזֹּאת מַה לַּעֲשׂוֹת לָךְ הִישׁ לְדַבֵּר־לָךְ אֶל־הַמֶּלֶךְ
אוֹ אֶל־שָׂר הַצָּבָא וַתֹּאמֶר בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנֹכִי יֹשֵׁבֶת:

וְאָמַרְתָּ בְּגוֹ עַסְקֵי עַמִּי אֲנִי מְסוּבָרָא:

(11) And one day he came there, and he went into the upper chamber and lay there. (12) And he said to Gechazi his servant, "Call this Shunammite." And when he had called her, she stood before him. (13) And he said to him, "Say now to her: Behold, you have been concerned for us with all this concern; what is to be done for you? Shall we speak for you to the king, or to the captain of

RASHI

רש"י

(13) **You have been concerned for us** — *This concern has been for us; i.e., you took to heart our affairs. What is to be done for you?* — *What do you need that we should do for you? Among my own people* — *among my relatives; no one harms me, and*

(יג) חֲרָדָתִי אֵלַיִנּוּ. בְּשִׁבְלֵנוּ הַחֲרָדָה הַזֹּאת לְשׁוֹם אֶל לְבַר עַסְקֵי שְׁלָנוּ: מַה לַּעֲשׂוֹת לָךְ. מַה אֶת צְרִיכָה שְׁנַעֲשֶׂה בְּשִׁבְלֵךְ: בְּתוֹךְ עַמִּי. בְּתוֹךְ קְרוּבֵי וְאִין

יד וַיֹּאמֶר וּמָה לַעֲשׂוֹת לָהּ וַיֹּאמֶר וְיִחְזִי אֲבָל בֶּן
 אִין-לָהּ וְאִשָּׁה זָקֵן: טו וַיֹּאמֶר קָרָא-לָהּ וַיִּקְרָא לָהּ
 וַתַּעֲמֵד בַּפֶּתַח:
 ויד וַיֹּאמֶר וּמָה לַמְעַבֵּד לָהּ וַיֹּאמֶר
 גִּיחְזִי בְּקוֹשֵׁטָא בַר לֵית לָהּ
 וּבְעֵלָהּ סִיב: טו וַיֹּאמֶר קָרִי לָהּ
 וַיִּקְרָא לָהּ וַקָּמַת בַּתְּרַעָא:

יד וַיֹּאמֶר וּמָה לַעֲשׂוֹת לָהּ וַיֹּאמֶר גִּיחְזִי אֲבָל בֶּן
 אִין-לָהּ וְאִשָּׁה זָקֵן: טו וַיֹּאמֶר קָרָא-לָהּ וַיִּקְרָא לָהּ
 וַתַּעֲמֵד בַּפֶּתַח:

the host?” And she answered: “I dwell among my own people.” (14) And he said: “What then is to be done for her?” And Gehazi replied, “In truth, she has no son, and her husband is very old.” (15) And he said: “Call her.” And when he had called her, she stood in the door.

RASHI

רש"י

I have no need of the king or of the captain of the army. מוֹיִקְנִי וְאִינִי צְרִיכָה לַמֶּלֶךְ וְלֹא לַשֵּׁר הַצָּבָא:

Writings Mishlei 3-4

כתובים משלי פרק ג-ד

לד וְלִמְמֻקְנֵי נִסְחוּף וְלַעֲנֻנֵי
 יִתֵּן חֶסֶד: לה יִקְרָא חֲכִימֵי
 נְחֻסָּנָו וְסִכְלֵי נִקְבְּלוֹן צַעֲרָא:
 א שְׁמַעוּ בְּנֵי אֲבִי מְרֻדוֹתָא דָּאֵב
 וְאַצִּיתוּ לְמַדְעָא בִּיּוֹנָא: ב מְטוּל
 דִּיּוֹלְפָנָא טָבָא יִהְיִיתִי לְכוֹן
 וְנִימוּסֵי לֹא תִשְׁבְּקוּן: ג מְטוּל

לד אִם-לִלְצִים הוּא-יִלְיִץ וְלַעֲנֻנִים (קרי וְלַעֲנֻנִים)
 יִתֵּן-חֶן: לה כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ וְכִסְיִלִים מְרִים
 קָלוּן: א שְׁמַעוּ בְּנֵים מוֹסֵר אָב וְהִקְשִׁיבוּ לְדַעַת
 בִּינָה: ב כִּי לָקַח טוֹב נִתְתִּי לָכֶם תּוֹרַתִי אֶל-תַּעֲזוּבוּ:
 ג כִּי בֶן הָיִיתִי לְאָבִי רֶךְ וְיָחִיד לְפָנַי אֲמִי:

דְּבַר הוּיָת לְאָבָא מְפַנֵּק וְיַחֲדָא קָדָם אֲמִי:

(34) If to scorers, he [will] scorn [with] them, but if to the humble He gives favor. (35) The wise shall inherit honor, but fools carry away shame. 4 (1) Hear, you children, the rebuke of a father, and heed to know understanding. (2) For I have given you good doctrine; do not forsake My teaching. (3) For I was a son to my father; tender and only one, before my mother.

RASHI

רש"י

(34) **If to scorers** — *If a person joins together with scorers, in the end he will come to scorn together with them. But if to the humble* — *if he joins together with the humble, in the end his deeds will find favor in the eyes of people.* (35) **But fools carry away shame** — *he allots himself shame.* 4

(לד) אִם לִלְצִים. אִם אָדָם מַחְבֵּר עֲצָמוֹ לִלְצִים טוֹף שְׂהוּא יִלְיִץ עִמָּהֶם: וְלַעֲנֻנִים. אִם לַעֲנֻנִים מִתְחַבֵּר טוֹף שְׂיִתְנֻנוּ מֵעֲשִׂיו חֵן בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת: (לה) וְכִסְיִלִים מְרִים קָלוּן. מִפְּרִישׁ קָלוּן לְחֻלְקוֹ: (א) מוֹסֵר אָב. הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: (ב) נִתְתִּי. הַנְּבִיא מְדַבֵּר בְּשִׁלְיָחוֹתוֹ שֶׁל הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: (ג) כִּי בֶן הָיִיתִי לְאָבִי. וְאִם תֹּאמַר שֶׁלְמָה הִיָּה שׁוֹנָא הַבְּרִיּוֹת

(1) **The rebuke of a father** — *the*

Holy One, blessed be He. (2) **For I have given you** — *The prophet speaks as the emissary of the Holy One, blessed be He.* (3) **For I was a son to my father** — *If you were to say*

RASHI

that Shlomoh hated people, because he warned against theft and illicit relations, which the body craves, therefore he stated, "For I was a son to my father ...." **Tender**

and only one — He loved me more, and also warned me about this.

שהוהיר על הגזל ועריות שגופו של אדם מתאנה להם לךר אמר כי בן הייתי לאבי בו: רף ויחיד וגו'. שהיה אוהב אותי יותר והוהירני גם כן על זה:

Mishnah Yevamot, chapter 4

משנה יבמות פרק ד

(1) If a levir participated in *chalitzah* [the procedure of refusing to perform levirate marriage] with his deceased brother's wife [whose husband died without issue] and she was subsequently found to be pregnant, and she gave birth, to a child who is viable [i.e., lived for at least thirty days, even if the child died soon after], he is permitted to marry her relatives and she is permitted to marry his relatives [since a viable child was born, the

א החולץ ליבמתו, ונמצאת מעברת וילדה, בזמן שהולד של קימא, הוא מתר בקרובותיה, והיא מתרת בקרוביו, ולא פסלה מן הכהנה. אין הולד של קימא, הוא אסור בקרובותיה, והיא אסורה בקרוביו, ופסלה מן הכהנה: ב הכונס את יבמתו ונמצאת מעברת וילדה, בזמן שהולד של קימא, יוציא וחיבין בקרבן. ואם אין הולד של קימא, יקים. ספק בן תשעה לראשון, ספק בן שבעה לאחרון, יוציא והולד כשר, וחיבין באשם תלוי: ג שומרת יבם שנפלו לה נכסים,

chalitzah was never required and is in effect void], and he does not render her unfit for the priesthood [she, unlike any other *chalutzah*, may marry a priest]; but wherever the child is not viable [i.e., if the child died before thirty days], the levir is forbidden to marry her relatives and she is forbidden to marry his relatives, and he renders her unfit to marry a priest. (2) If a levir [performed *yibum* and] married his deceased brother's wife [whose husband died without issue] and she is found to have been pregnant [prior to the levirate marriage], and she gave birth: wherever the child is viable, [since the levirate marriage may not take place if the deceased brother has had any issue] he must divorce her, and both are under the obligation of bringing an offering [a sin-offering for their unwitting transgression in contracting a forbidden marriage (marrying one's brother's wife) where the precept of the levirate marriage did not apply]; but if the child is not viable, he may retain her. If it is doubtful whether it is a full 9 month term child of the first [husband] or of 7 months and of the second [husband], she must be divorced, and the child is legitimate [since in either case he has been born from a lawful union: if he is a full 9 month term child — he is the legitimate offspring of the deceased brother; and if he is a child of a seven-month pregnancy — he is from the surviving brother, and since the deceased had died without issue, the marriage between the widow and the surviving brother was accordingly lawful], but they are obligated to bring an *asham talui* [the offering prescribed for doubtful trespass]. (3) If a *shomeret yavam*, [i.e., the widow of a

רבנו עובדיה מברטנורא

א החולץ ליבמתו. הוא מותר בקרובותיה. דלאו חליצה היא, דהא לא בעיא חליצה. וקרובות וקרובים דמתניתין היינו הנך דנאסרות על האיש מחמת אשתו וקרובים הנאסרים על אשה מחמת בעלה: אם אין הולד של קימא. שהוא נפל: ב וחיבין בקרבן. שבעל אשת אח שלא במקום מצוה. והולד כשר ממנה נפשו: וחיבין אשם תלוי. שכל דבר שחיבין על דונו כרת ועל שגגתו חטאת, חיבין על לא הודע שלו אשם תלוי: ג שומרת יבם. שהיא ממתנת

deceased brother during the period intervening between the death of her husband and the *chalitzah* or marriage with the levir] came into possession of property [bequeathed to her by her father], the School of Shammai and the School of Hillel [both] agree that she may sell it or give it away, and that her act is legally valid. If she died, what shall be done with [the monies stipulated in] her *ketubah* and with property that comes in [to the marriage] and goes out with her [after

marriage i.e., her *melog* property, e.g., personal clothing etc.]? The School of Shammai say: The heirs of her husband [who is heir to his wife. "Husband" in this context means the levir] are to share it with the heirs of her father [the Gemara explains that this refers to the *melog* property only. In respect to the *ketubah*, the School of Shammai agree with the School of Hillel. Since there is a doubt whether a levirate bond with the levir before the actual marriage constitutes a relationship as that of an actual marriage, and therefore, the right of heirship between her husband's heirs and her own, cannot be definitely determined; the property must, therefore, be equally divided between them]; and the School of Hillel say: The property is to remain with those in whose possession it is, [hence] the *ketubah* is to remain in the possession of the heirs of the husband while the property which comes and goes out with her [her *melog* property] remains in the possession of the heirs of her father. (4) Where he married her [the *shomeret yavam*], she is deemed to be his wife in every respect, except that her *ketubah* remains a charge against her first husband's estate. (5) The duty of the levirate marriage is incumbent upon the eldest [of the surviving brothers]. If he declines, all the other brothers are approached in turn [in the descending order of age]. If they all decline, the eldest is again approached and he is told, "The duty is incumbent upon you; either submit to *chalitzah* [if you refuse to marry her] or perform the levirate marriage." (6) If he [the eldest brother present] wished to suspend action until a minor [brother] becomes of age [i.e., he says let's wait until my younger brother grows up and if he refuses to marry her, then I will decide], or until the

רבנו עובדיה מברטנורא

ומצפה ליבם: שנפלו לה נכסים. מבית אביה: מה יעשו בתובתה. מנה ומאתים ותוספת ונדוניא שהכניסה לו וקבל עליו אחריות: ובנכסים הנכנסים ויוצאים. נכסי מלוג. שכשהיא נכנסת נכנסין עמה וכשיוצאת מבעלה יוצאין עמה: בית שמואי אומרים יחלוקו יורשי הבעל עם יורשי האב. דספק נשואה היא וזוכה היבם בחצי ירושתה מספק, שהבעל יורש את אשתו, וזה ספק נשואה היא אצלו וזוכה בפלגא: נכסים בחזקתן. נכסי צאן ברזל, בחזקתן. ולא פירשו בית הלל אי בחזקת יורשי האשה שהיו הנכסים שלה, אי בחזקת יורשי הבעל שאחריותם עליו. ולענין דינא יחלוקו אפילו לדברי בית הלל: ד כאשתו לכל דבר. שמגרשה בגט ולא בעיא חליצה, ומחזירה כשירצה ולא מיתסרא עליה: על נכסי בעלה הראשון. שיהיו קרקעות של בעלה הראשון אחראין וערבאין על כתובתה. ואי לית לה כתובה מבעלה הראשון כותב לה היבם כתובה על נכסיו, והיא מנה בלבד: ה מצוה בגדול ליבם. כדילפינן מוהיה הבכור:

מודים בית שמאי ובית הלל, שמוכרת, ונותנת, וקיים. מתה, מה יעשו בכתבתה, ובנכסים הנכנסים ויוצאין עמה, בית שמאי אומרים, יחלוקו יורשי הבעל עם יורשי האב ובית הלל אומרים, נכסים בחזקתן, כתבה בחזקת יורשי הבעל, נכסים הנכנסים ויוצאים עמה בחזקת יורשי האב: ד כנסה הרי היא כאשתו לכל דבר, ובלבד שתהא כתבתה על נכסי בעלה הראשון: ה מצוה בגדול ליבם. לא רצה, מהלכין על כל האחין. לא רצו, חוזרין אצל גדול ואומרים לו, עליך מצוה, או חלוק או יבם: ו תלה בקטן עד שיגדיל או בגדול

eldest [brother] returns from overseas or [until a brother who was] deaf [*cheresh*, in Rabbinic literature usually signifies one who is deaf from birth. Hence a deaf-mute] or an imbecile [should recover], he is not to be listened to, but is told, "The duty is incumbent upon you; either submit to *chalitzah* or perform the levirate marriage." (7) If a levir participated in *chalitzah* [with his deceased brother's wife], he is regarded as one of the other brothers in respect to inheritance [of the estate of the deceased brother, i.e., he is not penalized in any way

for his refusal to marry his *yavamah*]. If, however, the father [of the deceased brother] is alive, the estate belongs to the father [a father takes precedence over a brother in respect to inheritance]. He who marries his deceased brother's wife gains full possession of his [deceased] brother's estate [even if he later divorces her, after fulfilling his duty with her]. Rabbi Yehudah says: In either case [whether the levir married or submitted to *chalitzah* from his sister-in-law], if the father [of the deceased brother] is alive, the estate belongs to the father [the law does not follow Rabbi Yehudah]. If a levir participated in *chalitzah* with his deceased brother's wife he is forbidden to marry her relatives, and she is forbidden to marry his relatives [all relatives that are Biblically forbidden to husband and wife respectively are Rabbinically forbidden to levir and *chalutzah* respectively]; he is forbidden to marry her mother, her mother's mother and her father's mother, her daughter, her daughter's daughter and her son's daughter; and also her sister [in a case] where she [the *chalutzah*] is alive. The other brothers, however, are permitted [to marry the aforementioned relatives of the *chalutzah*]. She [the *chalutzah*] is forbidden to marry his father, his father's father, and his mother's father, his son and his son's son; his brother and his brother's son. A man is permitted to marry the relatives of the rival wife of his *chalutzah* [i.e., Reuvein died and left two widows, Sarah and Rivkah: Shimon, the

רבנו עובדיה מברטנורא

ו ובגדול. שהיה גדול האחים במדינת הים, ותלה גדול האחין שלפנינו בו לומר המתינו לו, שהוא גדול ממני: **ובחרש ובשוטה.** עד שיבריאנו. אין שומעין לו: **עליך מצוה.** אף על פי שאחריך שבמדינת הים הוא גדול ממך, כיון שאתה גדול האחין שלפנינו עליך מצוה, דשהויי מצוה לא משהינן: **ז הרי הוא כאחד מן האחין.** ולא הפסיד חלקו בשביל שחלץ. דסלקא דעתך אמינא לקנסיה הואיל והפסידה מיבום שפסלה על האחים: **זכה בנכסי אחיו.** ואפילו גרשה למחר, דיקום על שם אחיו אמר רחמנא, והרי קם: **נכסים של אב.** דכתיב והיה הבכור, מזה בכור אין לו בחיי האב, אף יבם אין לו בחיי האב. ואין כן הלכה, אלא הכונס את יבמתו זכה בנכסי אחיו ואפילו במקום אב: **אסור בקרובותיה.** כאילו היא אשתו, וכל קרובות הנאסרות מחמת אשה גמורה אסורות מדרבנן בחלוצה: **בזמן שהיא קיימת.** אאחותה קאי ולא אשאר עריות: **מותר אדם בקרובות צרת חלוצתו.** ולא אמרינן צרה בחלוצה שיהא אסור באחות צרת חלוצתו כמו שהוא אסור באחות חלוצתו: **ואסור בצרת קרובות חלוצתו.** ראובן חלץ ללאה, ורחל נשואה לנכרי ולה

עד שיבוא ממדינת הים, או בחרש, או בשוטה, אין שומעין לו, אלא אומרים לו, עליך מצוה, או חלוצך או יבם: **ז החולץ ליבמתו,** הרי הוא כאחד מן האחין לנצחה. ואם יש שם אב נכסים של אב. הכונס את יבמתו, זכה בנכסים של אחיו. רבי יהודה אומר, בין כך ובין כך אם יש שם אב, נכסים של אב. החולץ ליבמתו, הוא אסור בקרובותיה, והיא אסורה בקרוביו. הוא אסור באמה, ובאם אמה, ובאם אביה, ובבתה, ובבת בתה, ובבת בנה, ובאחותה בזמן שהיא קיימת. והאחין מותרין. והיא אסורה באביו, ובאבי אביו (ובאבי אמו), ובבנו, ובבן בנו, באחיו, ובבן אחיו. מותר אדם בקרובות צרת חלוצתו, ואסור בצרת

brother of the deceased, participated in *chalitzah* with Sarah: Rivkah, the rival of Sarah, is free from any bond and does not require *chalitzah*, and therefore, Shimon is permitted to marry her relatives, since they are not the relatives of his *chalutzah*] but [Shimon] is forbidden to marry the rival wife

of a relative of his *chalutzah* [e.g., Shimon, in this case, performed *chalitzah* with Sarah; Rivkah, her sister (the relative in this case) married a husband who had an additional wife Leah who died; just as Shimon is prohibited to Rivkah since she is a relative of his *chalutzah*, so too, is he forbidden to her rival Leah. The reason is because when a woman performs the *chalitzah* ceremony she is likely to bring along her sister for support; however people present, may confuse the two women and say that it was Rivkah who is the *chalutzah*, and if he were permitted to marry her rival, people will erroneously say that one may marry the rival of his *chalutzah*]. (8) Where he [Shimon] participated in a *chalitzah* with his deceased brother's [Reuvein's] wife [Sarah], and his brother [Levi] married her [Sarah's] sister [Rivkah] and [Levi, then] died [without issue], the widow [Rivkah, being the sister of (Sarah) a *chalutzah*] must perform *chalitzah* and may not be taken in levirate marriage [the sister of a *chalutzah* is permitted by Torah law (and therefore now requires *chalitzah* from Shimon,) but Rabbinically forbidden]. Similarly, where a man [Reuvein] divorced his wife [Sarah] and his brother [Shimon] married her sister [Rivkah] and [Shimon] died [without issue] the widow [Rivkah] is exempt from *chalitzah* as well as from the levirate marriage [from Reuvein. The sister of a divorced wife is forbidden by Torah law to the divorced husband and therefore there is no further requirements]. (9) If a brother of the levir had betrothed the sister of the widow who was awaiting the levir's decision, he is told, so it has been stated in the name of Rabbi Yehudah ben Beteira, "Wait [with the consummation of the marriage] until your elder brother has acted" [i.e., until he has either contracted the levirate marriage or submitted to *chalitzah*. Before such action the sister of the widow is forbidden to him, as to all the other brothers, because if the elder brother goes overseas, he is a potential levir and his betrothed is, therefore, a sister of his *zekukah*]. If his brother has participated with the widow in the *chalitzah* or contracted with

קרובת חלוצתו: ח החולץ ליבמתו, ונשא אחיו את אחותה, ומת, חולצת ולא מתיבמת. וכן המגרש את אשתו, ונשא אחיו את אחותה, ומת, הרי זו פטורה מן החליצה ומן היבום: ט שומרת יבם שקדש אחיו את אחותה, משום רבי יהודה (בן בתירא) אמרו, אומרים לו, המתן עד שיעשה אחיך הגדול מעשה. חלץ לה

רבנו עובדיה מברטנורא

צרה, ומת הנכרי, אסורה אותה צרה לראובן. וטעמא הוי, שבזמן שלא חולצת מוליכה רחל אחותה עמה לב"ד, וכולי עלמא לא ידעי להי מינייהו חליץ, ואיכא דסברי דלרחל חליץ, וכי נסיב צרת רחל דהיינו צרת קרובת חלוצתו אמרי צרת חלוצתו נסיב, דאינהו סברי שרחל וצרתה נשי אחיו היו, שהרי חלץ לרחל. אבל אין היבמה מוליכה צרתה עמה בזמן שחולצת, הלכך כי נסיב אחות הצרה לא אמרי אחות חלוצה נסיב: ח וכן המגרש את אשתו וכו'. בגמרא פריך, וכן סלקא דעתך. אלא אימא אבל המגרש את אשתו וכו', שאחות גרושה מדברי תורה ולכך פטורה מן החליצה ומן היבום, ואחות חלוצה מדברי סופרים ולכך חולצת ולא מתיבמת: ט שומרת יבם. ממתנת ליבם: שקידש. אחד מן האחים את אחותה אחר שנפלה זו לפנייהו והזוקקה לכולן: המתן. מלכנוס. דקא פגעת באחות זוקקה: עד שיעשה אחיך מעשה. שיכנוס אחיך את היבמה או יחלוץ לה ויעקור את זיקתה מעליך: מתה היבמה יכנוס את אשתו.

her the levirate marriage [thereby nullifying her levirate bonds], he may [then] marry his [betrothed] wife. [So too,] if the sister-in-law died [before the levirate marriage, or submitted to *chalitzah*,] he may also marry his [betrothed] wife. But if the levir died, [and he is the only surviving brother and, consequently, the only one to whom the widow is subject,] he must release his [betrothed] wife by a letter of divorce and his brother's wife by *chalitzah* [being the sister of his now divorced wife, she is not permitted to contract with him the levirate marriage].

(10) The deceased brother's wife [whose husband died without issue, and who became subject to the levirate obligations] shall neither perform the *chalitzah* nor contract levirate marriage before three months have passed [from the date of her husband's death, because if she became pregnant before then, we would not know if the child born is the result of a full term pregnancy from her deceased husband, or a seventh-month pregnancy from her present husband]. So too, all other women should not become betrothed or marry before three months have passed. Whether they were virgins or non-virgins, whether they are divorcees or are widows, whether they were married or were betrothed [they may not take new husbands before three months]. Rabbi Yehudah said: Those who were married may be betrothed and those who were betrothed may marry [immediately], with the exception of the betrothed women in Judah, because there the bridegroom was too intimate [and cohabitation might take place] with his bride (see Ketubot 12a). Rabbi Yosi said: All [married] women [whose husbands have died] may be betrothed [immediately], except for the widow [who must allow a period of thirty days to pass] owing to her mourning [period, which terminates on the thirtieth day]. (11) Where four brothers who were married to four women, died, the eldest [surviving brother (there were additional brothers as well)] may, if he desires, contract levirate marriage with all of them.

רבנו עובדיה מברטנורא

דאפילו כנסה ומתה מותר באחותה: **מת יבם**. ולא נותר אח אלא זה שקידש את אחותה: **יוציא את אשתו בגט ואת אשת אחיו בחליצה**. אבל יבומי לא, משום דאחות גרושתו היא. ובגמרא פטיק הלכה כרבי יהודה בן בתירא: **י לא תחלוץ וכו'**. מפרש בגמרא טעמא, דכתיב (דברים כה) אם לא יחפוץ האישי לקחת את יבמתו ועלתה יבמתו וגו', הא אם יחפוץ ייבם, כל העולה ליבום עולה לחליצה וכל שאינו עולה ליבום אינו עולה לחליצה: **בתולות**. גזרינן אטו בעולות. וארוסות אטו נשואות. וכן הלכה. והנך שלשה חודשים הם תשעים יום חוץ מיום שמת בו בעלה או שנתגרשה בו וחוץ מיום שנתארסה בו: **הנשואות יתארסו**. דטעמא דאסורה כדי להבחין בין זרע ראשון לזרע שני, שלא תלד בן, ספק בן תשעה לראשון ספק בן שבעה לאחרון, ובארוסות ליכא למימר הכי: **והארוסות ינשאו**. דהא לא איעבור מראשון: **חוץ מן הארוסות שביהודה**. שהיו מיוחדין את הכלה ואת החתן ביהודה קודם כניסתן לחופה כדי שיהיה רגיל ומשחק עמה ולא יהיו בושים זה מזה בבעילת מצוה, לכך חיישינן שמא בעל: **כל הנשים יתארסו**. משום דרבי יהודה לא מפליג בין אלמנה לגרושה ומתיר לאלמנה ליארס אפילו תוך שלשים יום של ימי אבלה, אתא רבי יוסי לאפלוגי עליה בהא, ואסר לאלמנה ליארס תוך שלשים של ימי אבלה: **י' ארבעה אחים וכו'**. הוא הדין אפילו נשי טובא

אחיו, או כנסה, יכנס את אשתו. מתה היבמה, יכנס את אשתו. מת יבם, יוציא את אשתו בגט, ואשת אחיו בחליצה: **י היבמה לא תחלוץ, ולא תתיבם, עד שיש לה שלשה חודשים**. וכן כל שאר הנשים לא יתארסו, ולא ינשאו, עד שיהיו להן שלשה חודשים. אחד בתולות ואחד בעולות, אחד גרושות ואחד אלמנות, אחד נשואות ואחד ארוסות רבי יהודה אומר, הנשואות יתארסו, והארוסות ינשאו, חוץ מן הארוסות שביהודה, מפני שלבו גם בה. רבי יוסי אומר, כל הנשים יתארסו, חוץ מן האלמנה, מפני האבול: **י' ארבעה אחין נשואין ארבע נשים, ומתו, אם רצה הגדול שבהם ליבם את כלן, הרשות בידו**.

Where a man who was married to two women, died, cohabitation or *chalitzah* with one of them exempts her rival wife. If one of these, however, was eligible [to marry a priest] and the other ineligible [to marry a priest — (see Leviticus 21:7)], then if he [the levir] submits to *chalitzah* it must be from her who is ineligible [so that the *chalitzah* shall not disqualify the eligible widow from marrying a priest], but if he contracts levirate marriage, it may be even with the one who is eligible. (12) A man who remarried his divorced wife [after she had been betrothed to another man], or married his *chalutzah*, or married the relative of his *chalutzah* must divorce her, and the child [the offspring of any such union] is a *mamzer*; this is the opinion of Rabbi Akiva. But the Sages said: The child is not a *mamzer*. They agree, however, that where a man married the relative of his divorcee, the child [the offspring of any such union] is a *mamzer*. (13) Who is deemed to be a *mamzer* (see Deuteronomy 23:2)? [The offspring of a union with] any blood relative with whom cohabitation is forbidden [under the penalty of flogging (incurred for the infringement of a negative precept)]; this is the ruling of Rabbi Akiva. Shimon HaTimmni said: [The offspring of any forbidden union] the penalty for which is *karet* at the hands of heaven; and the *halachah* is in agreement with his view. And Rabbi Yehoshua said, [The offspring of any forbidden union], the penalty for which is death at the hands of the Court. Rabbi Shimon ben Azzai said I found a scroll of genealogical records in Jerusalem, and therein was written, So-and-so is a *mamzer* [having been born] from [a forbidden union with] a married woman [such a union is punishable by death at the hands of the Court], which confirms the view of Rabbi Yehoshua.

מי שהיה נשוי לשתני נשים, ומת, ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה. היתה אחת כשרה, ואחת פסולה, אם היה חולץ, חולץ לפסולה. ואם היה מיבם, מיבם לכשרה: יב המחזיר גרושתו, והנושא חלוצתו, והנושא קרובת חלוצתו, יוציא, והולד ממזר, דברי רבי עקיבא. ותכמים אומרים, אין הולד ממזר. ומודים בנושא קרובת גרושתו, שהולד ממזר: יג איהו ממזר, כל שאר בשר שהוא בלא יבוא דברי רבי עקיבא. שמעון התימני אומר, כל שחיבין עליו כרת בידי שמים. והלכה כדבריו. רבי יהושע אומר, כל שחיבין עליו מיתת בית דין. אמר רבי שמעון בן עזאי, מצאתי מגלת יחסין בירושלים וכתוב בה, איש פלוני ממזר מאשת איש לקים דברי רבי יהושע.

רבנו עובדיה מברטנורא

נמי, אם אפשר בסיפוקיהו הרשות בידו לכנוס את כולן. והאי דנקט ארבע, עצה טובה קמשמע לן, ארבע אין טפי לא, כי היכי דנמטייהו עונה בחודש: ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה. ולא מיבם לתרוייהו, דכתיב (דברים כה) אשר לא יבנה את בית אחיו, בית אחד הוא בונה ואינו בונה שני בתים. ולא חליץ לתרוייהו, שכל שאינו עולה ליבום אינו עולה לחליצה, והואיל ותרוייהו כי הדדי לא סלקי ליבום כדאמרינן בית אחד הוא בונה, הכי נמי לא סלקי לחליצה: חולץ לפסולה. ולא יפסול את הכשרה לכהונה, שהחלוצה פסולה לכהונה, ולא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכין לחן: יב המחזיר גרושתו. משנישאת: והנושא חלוצתו. דקיימא עליה בלאו דלא יבנה, כיון שלא בנה שוב לא יבנה: והנושא קרובת חלוצתו. דקסבר ר' עקיבא דחלוצתו כאשתו, שהכתוב קראה ביתו, דכתיב (שם) בית חלוץ הנעל. וקסבר נמי ר' עקיבא יש ממזר מחייבי לאוין. ואינה הלכה: קרובת גרושתו. דגרושתו כאשתו. ואמה ואחותה חייבי כריתות נינהו: יג כל שאר בשר שהוא בלא יבא. כל קורבה שהיא בלאו, ואפילו אין בה כרת: כל שחיבין עליו כרת. אבל לא חייבי לאוין. וכן הלכה, שכל שאיסורו אסור כרת הולד ממזר, חוץ מן הגדה. אבל מחייבי לאוין אין הולד ממזר:

If a man's wife died, he is permitted to marry her sister. If he divorced her and then she died, he is permitted to marry her sister. If she was [after her divorce] married to another man and died, he is permitted to marry her sister. If a man's sister-in-law [the widow of his brother who died without issue] died, he may marry her sister. If he submitted to her *chalitzah* and then she died, he is permitted to marry her sister. If she was married [after the *chalitzah*] to another man and then died, he is permitted to marry her sister.

אֲשֶׁתוֹ שָׁמְתָהּ, מֵתָר בְּאָחוּתָהּ. גְּרִשָּׁה וּמֵתָהּ, מֵתָר בְּאָחוּתָהּ. נִשְׂאת לְאַחֵר וּמֵתָהּ, מֵתָר בְּאָחוּתָהּ. יְבָמְתוֹ שָׁמְתָהּ, מֵתָר בְּאָחוּתָהּ. חָלַץ לָהּ וּמֵתָהּ, מֵתָר בְּאָחוּתָהּ. [נִשְׂאת לְאַחֵר וּמֵתָהּ, מֵתָר בְּאָחוּתָהּ]:

Gemara Yevamot 39b

גמרא יבמות דף לט:

The obligation of *yibum* was preferable to the obligation of *chalitzah*. [...] At first, when the object was the fulfillment of the commandment, the precept of *yibum* was preferable to that of *chalitzah*; now, however, when the object is not the fulfillment of the commandment, the obligation of *chalitzah*, it was laid down, is preferable to that of *yibum*. Rami bar Chama said in the name of Rabbi Yitzchak, It was reenacted that the obligation of *yibum* is preferable to that of *chalitzah*. Rav Nachman bar Yitzchak said to him, Have the generations improved in their morals? At first they held the opinion of Abba Shaul, and they finally adopted that of the Rabbis. For it

תֵּנַן הֵתָם מִצְוֹת יְבוּם קוֹדֶמֶת לְמִצְוֹת חֲלִיצָה בְּרֵאשׁוֹנָה שֶׁהָיוּ מִתְּכַוְּנִין לְשֵׁם מִצְוֵה עֲשִׂי שְׂאִין מִתְּכַוְּנִין לְשֵׁם מִצְוֵה אֲמִרוֹ מִצְוֹת חֲלִיצָה קוֹדֶמֶת לְמִצְוֹת יְבוּם. אָמַר רַמִּי בַר חַמָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק חֲזָרוּ לִזְמַר מִצְוֹת יְבוּם קוֹדֶמֶת לְמִצְוֹת חֲלִיצָה. אָמַר לֵיהּ רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק אֲכַשׁוּר דְרִי. מַעֲיָקְרָא סְבָרִי לָהּ כְּאַבָּא שְׂאוּל וְלְבַסוּף סְבָרִי לָהּ כְּרַבְנֵן דְּתַנְיָא אַבָּא שְׂאוּל אוֹמֵר הַכּוֹנִס אֶת יְבָמְתוֹ לְשֵׁם נוֹי וְלְשֵׁם אִישׁוֹת וְלְשֵׁם דְּבָר אַחֵר כְּאֵלוֹ פּוֹגַע בְּעַרְוֵה וְקָרוֹב אֲנִי בְּעֵינֵי לְהִיּוֹת הוֹלֵד מִמּוֹר וְחֻכְמִים אוֹמְרִים יְבָמָה יָבֵא עָלֶיהָ מִכָּל מְקוֹם מֵאֵן תִּנָּא לָהּ דְּתַנּוּ רַבְנֵן יְבָמָה יָבֵא עָלֶיהָ מִצְוֵה שְׁבִתְחַלָּה הֵיטָה עָלָיו בְּכֻלָּל הַתֵּר נֹאסְרָה וְחֻזְרָה וְהַתֵּרָה יְכוּל תְּחַזֵּר לְהַתִּירָה הָרֵאשׁוֹן תְּלֻמוּד לִזְמַר יְבָמָה יָבֵא עָלֶיהָ מִצְוֵה. מֵאֵן תִּנָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק בַּר אֲבָדִימִי אַבָּא שְׂאוּל הִיא

was taught: Abba Shaul said, If a levir marries his sister-in-law on account of her beauty, or in order to gratify his sexual desires or with any other ulterior motive, it is as if he has infringed the law of incest; and I am even inclined to think that the child [of such a union] is a *mamzer*. But the Sages said, “Her husband's brother must be intimate with her” (Deuteronomy 25:5) — whatever the motive, it makes no difference. Who is the Tanna of the following statement which our Rabbis taught: “Her husband's brother must be intimate with her” is a commandment; for originally [before his brother married her] she was permitted to him; then she was forbidden to him [when his brother married her], and then again permitted [when his brother died childless]; consequently, it might have been assumed that she reverts to her original status of permissibility; hence it was specifically stated, “Her husband's brother must be intimate with her,” it is an obligation. Who, now, is the Tanna? Rabbi Yitzchak bar

Avdimi replied, It is [the statement of] Abba Shaul, and it is this that he meant: “Her husband's brother must be intimate with her,” is a commandment; for originally [before his brother married her] she was permitted to him; he could have married her, if he wished, on account of her beauty and he could have married her, if he wished, in order to satisfy his sexual desires; then she was forbidden to him, and again permitted; consequently, it might have been assumed that she reverts to her original status of permissibility, hence it was specifically stated, “Her husband's brother must be intimate with her,” only with the intention of performing the commandment [i.e., the fulfillment of the Biblical text]. Rava said, You may even say [that the authorship of the above teaching is that of] the Rabbis, and it is this that was meant: “Her husband's brother must be intimate with her” is a commandment; for originally [before his brother married her] she was permitted; he could have married her if he wished and if he preferred, he could have abstained from marrying her; then she was forbidden to him and then again permitted; consequently, it might have been assumed that she was to revert to her original status of permissibility, so that, if he wished, he might marry her and if he preferred, he could abstain from marrying her. [You say,] If he preferred, he could abstain from marrying her? Surely she is tied to him [by the levirate bond]; can she be set free by no act whatever! — Say rather, [It might have been assumed that] if he wished he might marry her, and if he preferred, he might submit to *chalitzah*; therefore it was specifically stated, “Her husband's brother must be intimate with her,” it is a commandment [the intention of fulfilling the commandment is not especially essential. The duty of *yibum* is far more important than that of *chalitzah*, which is only a substitute, to be employed as a last resort].

זוהר וירא דף ק"ו ע"ב

רבי חזקיה פתח (אויב כה) כי הוא לקצות הארץ וביט תחת כל השמים וראה. כמה אית לון לבני נשא לאסתכלא בעובדוי דקדשא בריה דאשתדלא באורייתא ולימי דכל מאן דאשתדל באורייתא קדשא בריה דאשתדל ביה לעילא ואשתדל ביה לתתא. בגין דאורייתא אילנא דחיי איהי לכל אינון דעסקין בה למיהב לו חייין בעלמא דין ולמיהב לון חייין בעלמא דאתי. תא חזי כי הוא לקצות הארץ וביט למיהב לון מוונא ולספקא לון מכל מה דאצטריכו. בגין דאיהו אשגח ביה תדיר דכתיב (דברים יא) תמיד עיני יי אלוהיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה. בגין דארץ דא מה כתיב בה ממרחק תביא לחמה ולבתר איהי יחבת מוונא וטרפא לכל אינון חייין ברא דכתיב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. ועל דא כי הוא לקצות הארץ וביט תחת כל השמים וראה לבלהו בני עלמא למיהב לון מוונא וספוקא לכל מה דאצטריך כל חד וחד דכתיב (תהלים קמה) פותח את ירך ומשביע לכל חי רצון. דבר אחר כי הוא לקצות הארץ וביט לאסתכלא בעובדוי דבר נש ולאשגחא בכל מה דעבדי בני נשא בעלמא תחת כל השמים וראה מסתכל וחמי לכל חד וחד:

והכי קאמר יבמה יבא עליה מצוה שבתחלה היתה עליו בכלל התר רצה לשם נוי כונסה רצה לשם אישות כונסה נאסרה חזרה והתרה יכול תחזור להתירה הראשון תלמוד לומר יבמה יבא עליה למצוה. רבא אמר אפילו תימא רבנן והכי קאמר יבמה יבא עליה מצוה שבתחלה היתה בכלל התר רצה כונסה רצה אינו כונסה נאסרה חזרה והתרה יכול תחזור להתירה הראשון רצה כונסה רצה אינו כונסה רצה אינו כונסה הא אגידא ביה בכדי תפוק אלא אימא רצה כונסה רצה חולץ לה תלמוד לומר יבמה יבא עליה מצוה:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Rambam, Laws of Tumat Tzara'at, 16:10

הרמב"ם הלכות טומאת צרעת פ"טז ה"י

Tzara'at [leprosy] is a term used in common to include many subjects that do not resemble one another. For a whiteness in human skin is called *tzara'at*. If one loses some of his hair from his head or beard, this too, can be *tzara'at* and a change in the appearance of garments or houses is called *tzara'at*. This change that is described concerning garments and houses which the Torah calls *tzara'at*, using the name in common, is not part of the natural order of the world, but was a sign and a wonder among the Jewish people in order to warn them against slanderous gossip. For if someone tells slanderous gossip, the walls of his house change. If he repents, the house becomes pure. If he remains in his iniquity even after the house is demolished, the leather articles in his house, on which he sits or lies, change in appearance. If he repents, they become pure. If he remains in his iniquity even after they are burned, his clothes change in appearance. If he repents, they become pure. If he remains in his iniquity even after they are burned, his skin changes, and he becomes leprous. And he is separated and it is made known that he is alone until he no longer carries on the conversation of wicked people, which is mockery and slanderous gossip. The Torah warns concerning this matter, saying, "Be cautious regarding the lesion of *tzara'at*;" (Deuteronomy 24:8) "Remember what the Lord your God did to Miriam on the way." (ibid., verse 9) It is expressing this: consider what happened to Miriam the Prophetess, who [only] spoke about her brother, whom she was older than, and whom she raised on her lap, and for whom she endangered herself in order to save him from the water. And she did not speak disparagingly about him, but erred in equating him with other Prophets. And he did not mind any of these things, as it says, "And the man Moshe was very humble." Nonetheless, she was immediately punished with *tzara'at*. How

הצרעת הוא שם האמור בשותפות כולל עניינים הרבה שאין דומין זה לזה שהרי לובן עור האדם קרוי צרעת ונפילת קצת שער הראש או הזקן קרוי צרעת ושינוי עין הבגדים או הפתים קרוי צרעת וזה השינוי האמור בבגדים ובפתים שקראתו תורה צרעת בשותפות השם אינו ממנהגו של עולם אלא אות ופלא היה בישראל כדי להזהירן מלשון הרע שהמספר בלשון הרע משתנות קירות ביתו. אם חזר בו יטהר הבית אם עמד ברשעו עד שהתן הבית משתנין כלי העור שבביתו שהוא יושב ושוכב עליהן. אם חזר בו יטהרו ואם עמד ברשעו עד שישרפו משתנין הבגדים שעליו. אם חזר בו יטהרו ואם עמד ברשעו עד שישרפו משתנה עורו ויצטרע. ויהיה מובדל ומפורסם לבדו עד שלא יתעסק בשחית הרשעים שהוא הליצנות ולשון הרע ועל ענין זה מזהיר בתורה ואומר (דברים כד) השמר בנגע הצרעת (שם) זכור את אשר עשה ה' אלהיך למרים בדרך הרי הוא אומר התבוננו מה אירע למרים הנביאה שדברה באחיה שהיתה גדולה ממנו בשנים וגדלתו על ברפיה וסכנה בעצמה להצילו מן המים. והיא לא דברה בגנותו אלא טעתה שהשותו לשאר נביאים והוא לא הקפיד על כל הדברים האלו שנאמר (במדבר יב) והאיש משה ענו מאד ואף על פי כן מיד

much more is this so of evil, stupid people who relate (so called) great and amazing things. Therefore, it is proper for anyone who wants to go in the right direction to distance himself from sitting with them or speaking with them, so that a person not be caught in the net of their wickedness and foolishness. This is the way in which wicked mockers sit together. In the beginning they speak much nonsense, as it says, “and the voice of a fool [comes] with many words.” (Ecclesiastes 5:2) As a result of this, they come to speak disparagingly of righteous people, as it written, “May the lying lips be made mute, which speak falsehood of the righteous.” (Psalms 31:19) As a result of this, they develop a habit of speaking against the Prophets and denigrating their words, as it says, “and they would insult God's messengers, mock His words, and scoff at His prophets.” (II Chronicles 36:16) As a result, they come to speak against God and deny His existence, as it says, “The Children of Israel imagined things that were not so about the Lord their God.” (II Kings 17:9) It says, “They have set their mouths in the Heavens, and their tongues walk the earth.” (Psalms 73:9) What caused them to set their mouths against Heaven? Their tongue that walked the earth first. This is the conversation of the wicked, which causes them to sit on street corners, at the meeting places of the ignorant, and in drinking houses, with those who drink liquor. But the conversation of the proper people of Israel is only about words of Torah and wisdom. Therefore, the Holy One, blessed be He, helps them and ascribes merit to them for it, as it says, “Then those who feared the Lord conversed with one another, and the Lord listened and heard, and a book of remembrance was written before Him for those who feared the Lord and took heed of His name (Malachi 3:16).

נֶעֱנְשָׁה בְצָרְעָתָה. קַל וְחֹמֶר לְבַנֵּי אָדָם הַרְשָׁעִים הַטְּפָשִׁים שְׁמֵרְבִים לְדַבֵּר גְּדוּלוֹת וְנִפְלְאוֹת. לְפִיכֶן רָאוּי לְמִי שְׂרוּצָה לְכוּיִן אֹרְחוֹתָיו לְהִתְרַחֵק מִיִּשְׁבֵּיתָן וּמִלְדַבֵּר עִמָּהֶן כִּי שְׁלֵא יִתְפַּשׂ אָדָם בְּרִשְׁת׃ רְשָׁעִים וְסִכְלוֹתָם. וְזֶה דֶּרֶךְ יִשְׁבֵּית הַלְצִים הַרְשָׁעִים בְּתַחֲלָה מְרַבֵּין בְּדַבְרֵי הַבְּאִי כְּעֵנִין שְׁנֵאמַר (קְהֵלֶת ה) וְקוֹל כְּסִיל בְּרוֹב דְּבָרִים. וּמִתּוֹךְ כֶּן בָּאִין לְסַפֵּר בְּגִנוֹת הַצְּדִיקִים כְּעֵנִין שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים לֵא) תִּאֲלַמְנָה שְׁפָתַי שְׁקֵר הַדּוֹבְרוֹת עַל צְדִיק עֵתָּה. וּמִתּוֹךְ כֶּן יִהְיֶה לָהֶן הַרְגֵּל לְדַבֵּר בְּנִבְיָאִים וְלִתֵּת דּוֹפֵי בְּדַבְרֵיהֶם כְּעֵנִין שְׁנֵאמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים ב לֵו) וַיְהִיו מְלַעֲיָבִים בְּמִלְאֲכֵי אֱלֹהִים וּבוֹזִים דְּבָרָיו וּמִתְעַתְּעִים בְּנִבְיָאִיו וּמִתּוֹךְ כֶּן בָּאִים לְדַבֵּר בְּאֱלֹהִים וְכוֹפְרִין בְּעִיקָר כְּעֵנִין שְׁנֵאמַר (מ״ב יז) וַיַּחֲפְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּבָרִים אֲשֶׁר לֹא כֵן עַל ה' אֱלֹהֵיהֶם. וְהָרִי הוּא אֹמֵר (תְּהִלִּים עג) שְׁתוּ בְשָׁמַיִם פִּיהֶם וּלְשׁוֹנָם תִּהְלֶךְ בְּאֶרֶץ מִי גֵרָם לָהֶם לְשִׁית בְּשָׁמַיִם פִּיהֶם לְשׁוֹנָם שְׁהִלְכָה תִּחֲלָה בְּאֶרֶץ. זֶה הִיא שִׁיחַת הַרְשָׁעִים שְׁגוֹרְמַת לָהֶן יִשְׁבֵּית קְרִנּוֹת. וְיִשְׁבֵּית בְּתֵי כְּנִסְיוֹת שֶׁל עַמֵּי הָאֶרֶץ. וְיִשְׁבֵּית בְּתֵי מִשְׁתָּאוֹת עִם שׁוֹתֵי שְׁכָר. אֲבָל שִׁיחַת כְּשָׂרֵי יִשְׂרָאֵל אֵינָה אֶלָּא בְּדַבְרֵי תוֹרָה וְחֻכְמָה וּלְפִיכֶן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹזֵר עַל יָדוֹ וּמְזַכֵּה אוֹתָן כִּהֵן שְׁנֵאמַר (מִלְאֲכֵי א) אֲז נְדַבְּרוּ יִרְאֵי ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשֹׁב ה' וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זִכְרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי ה' וּלְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ:

Practical Law:**Shulchan Arukh, Choshen Mishpat 87**

הלכה

שולחן ערוך חושן משפט סימן פרק פו

(1) One who swears an oath must do so using God's name or one of the terms by which God is referred to. He must take the oath standing up. But if he took the oath sitting down, he does not swear again. A Torah scholar may at the outset [swear] sitting down. [The aforesaid applies] both to oaths required by the Torah and to oaths required by rabbinic law; both to the oath against the claim of one who says, "It is clear to me" and to the oath against the claim of one who says "I am not sure." If two people contend in judgment and swear that they will state only the truth, and then one of them is obligated to swear to the other, some say that he is not exempted by the first oath. (2) The procedure for an oath administered by the judges is as follows: The one taking the oath stands, holding a Torah scroll in his arms and swears using God's name or one of the terms by which God is referred to, with an oath or with a curse, either pronouncing it himself or having the judges pronounce it. How is it done when he pronounces it? He says, "I swear in the name of the God of Israel" or, "I swear by Him whose name is Merciful," or "by Him whose name is Gracious, that I do not owe this man anything." Similarly, he may say, "Behold, he [i.e., himself] is cursed of the Lord, the God of Israel," or "Behold, he is cursed of Him whose name is Merciful," or "of Him whose name is Gracious, if I owe this man anything." How do the judges say it? "We adjure you in the name of the God of Israel," or "by Him whose name is Merciful," or "by Him whose name is Gracious, that you do not owe this man anything." And he answers Amen. Or they say, "Behold so-and-so, the son of so-and-so, is cursed of the Lord, the God of Israel," or "of Him whose name is Gracious, if he owes so-and-so any money and does not acknowledge it to him." And he answers Amen.

א צָרִיךְ לְשָׁבַע בְּשֵׁם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אוֹ בְּאֶחָד מִכָּל הַכְּבוֹדִים וּמְעוּמָד. וְאִם נִשְׁבַּע מִיּוֹשֵׁב אֵינוֹ חוֹזֵר וְנִשְׁבַּע וְתַלְמִיד חָכֵם אֶפְיָלוּ לְכַתְּחִלָּה מִיּוֹשֵׁב בֵּין שֵׁל תּוֹרָה בֵּין שֵׁל דְּבִרְיָהּם בֵּין עַל טַעֲנַת וְדָאֵי בֵּין עַל טַעֲנַת סֶפֶק. שְׁנַיִם שׁוֹתֵעֵצְמוּ בְּדִין וְנִשְׁבְּעוּ שְׁלֹא יִטְעֲנוּ אֶלָּא הָאֱמֶת וְאַחַר כֵּךְ נִתְחַיֵּב אֶחָד מֵהֶם שְׁבוּעָה לְחִבְרֹו יֵשׁ אוֹמְרִים שְׁאֵינוֹ נִפְטָר בְּשְׁבוּעָה הָרְאשׁוֹנָה; ב סֵדֵר שְׁבוּעַת הַדִּיּוּנִים כֵּךְ. הַנִּשְׁבַּע אוֹחֵז סֵפֶר תּוֹרָה בְּזֵרוּעוֹ וְעוֹמֵד וְנִשְׁבַּע בְּשֵׁם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אוֹ בְּכִנּוּי בְּשְׁבוּעָה אוֹ בְּאֶלֶּה מִפְּיֹו אוֹ מִפִּי הַדִּיּוּנִים כִּיֵּצֵד מִפְּיֹו אוֹמֵר הַרִּינִי נִשְׁבַּע בְּשֵׁם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אוֹ הַרִּינִי נִשְׁבַּע בְּמִי שְׁשָׂמוֹ רַחוּם אוֹ בְּמִי שְׁשָׂמוֹ חֲנוּן שְׁאֵינוֹ חַיִּיב לְזַהֵר כְּלוּם. וְכֵן אִם אָמַר הָרִי הוּא אָרוּר לַה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אוֹ הָרִי הוּא אָרוּר לְמִי שְׁשָׂמוֹ רַחוּם אוֹ לְמִי שְׁשָׂמוֹ חֲנוּן אִם יֵשׁ לְזַהֵר אֶצְלֵי כְּלוּם. כִּיֵּצֵד מִפִּי הַדִּיּוּנִים. מִשְׁבִּיעִים אָנוּ אוֹתָךְ בְּשֵׁם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אוֹ בְּמִי שְׁשָׂמוֹ חֲנוּן שְׁאֵינוֹ לְזַהֵר בְּיָדְךָ כְּלוּם וְהוּא עוֹנֶה אָמֵן אוֹ שִׂיאִמְרוּ הָרִי פְלוֹנִי בֶן פְלוֹנִי אָרוּר לַה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אוֹ לְמִי שְׁשָׂמוֹ חֲנוּן אִם יֵשׁ לְפְלוֹנִי אֶצְלוֹ מִמּוֹן וְלֹא יוֹדֵה לוֹ וְהוּא עוֹנֶה אָמֵן:

VAYEIRA FOR WEDNESDAY**וירא ליום רביעי**

TORAH

תורה

יכין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ו דמילוי ו דשם ב'ן לקנות בו הארת נפש משבת הבאה

טז וַיִּקְמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיִּשְׁקְפוּ עַל-פְּנֵי

גְּבֻרָא

מִתְמָן

וְקָמוּ

טז

טז

(16) Then the men got up from there, and set sight on Sedom, and Avraham went